Praktijkorganisatie voor dummies: Een leidraad bij de opstart van verpleegkundige zorgen in een huisartsenpraktijk.

Haio: SCHUERMAN Elke , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: Beirinckx johan , BROUWER Jasper , WEERTS An Marie-Rose

Context: Maatschappelijke tendensen zetten overal ter wereld gezondheidszorgsystemen onder druk. Ook de Belgische gezondheidszorg zal zich moeten reorganiseren om een antwoord te kunnen bieden op de zorgbehoeften van de 21ste eeuw. Niettegenstaande de Belgische huisartsenpraktijk tot de kleinste van Europa behoort, is de werkdruk er duidelijk groter dan in de omringende landen. Bovendien dreigt deze nog toe te nemen. Aangezien Belgische huisartsen naast hun kerntaken nog heel wat ondersteunende, administratieve en medisch-technische taken vervullen, zou taakdelegatie een oplossing kunnen zijn.

Onderzoeksvraag: Kan praktijkorganisatie, met name ondersteunend personeel en een goede taakdelegatie, een buffer vormen tegen de steeds maar stijgende werkdruk van de huisarts? Hoe kan een huisartsenpraktijk de stap naar taakdelegatie zetten?

Methode: Ter voorbereiding werd een verkennend literatuuronderzoek verricht omtrent de effecten van taakdelegatie van arts naar verpleegkundige in eerste lijn. Vervolgens werd praktische informatie gezocht over de tewerkstelling van een verpleegkundige in een Belgische huisartsenpraktijk. Het eigenlijke onderzoek bestond uit een prospectie in drie Vlaamse huisartsenpraktijken waar een verpleegkundige tewerk gesteld wordt. Door middel van een semigestructureerd interview werd nagegaan hoe de opstart van de verpleegkundige zorgen in deze praktijken verliep en hoe de verpleegkundige er momenteel tewerkgesteld is.

Resultaten: De stap naar taakdelegatie heeft een belangrijke impact op de organisatie van een huisartsenpraktijk. Het uitstippelen en implementeren van taakdelegatie vraagt heel wat voorbereidend denkwerk omtrent o.a. takenpakket, werkplek, werkorganisatie en patiënten logistiek. Bovendien moeten een aantal juridische en administratieve verplichtingen vervuld worden wanneer personeel aangeworven wordt. De financi?le investering blijkt echter het grootste struikelblok bij het aanwerven van een verpleegkundige. Het takenpakket van de verpleegkundige in de bezochte praktijken is gaandeweg gegroeid. De taken die gedelegeerd worden, verschillen sterk tussen de bezochte praktijken. Een belangrijke factor hierin is de visie van de artsen op taakdelegatie. Bovendien heerst er onduidelijkheid omtrent de taken die gedelegeerd mogen worden. In de twee bezochte groepspraktijken wordt de verpleegkundige ingeschakeld voor administratieve en minimaal medisch-technische taken. Enkel in het bezochte wijkgezondheidscentrum werden medisch-inhoudelijke taken gedelegeerd. In deze laatste praktijk verricht de verpleegkundige geen administratieve taken, wordt er gewerkt aan de hand van protocollen en vindt er een wekelijks multidisciplinair overleg plaats.

Conclusie: Huisartsen zullen nieuwe vormen van zorgverlening moeten verkennen om hun kerntaken te kunnen waarborgen. In dit kader biedt taakdelegatie heel wat mogelijkheden. Het delegeren van taken van arts naar verpleegkundige kan de werkdruk van de huisartsen verlagen en biedt bovendien de opportuniteit om de zorgkwaliteit te vergroten. Om taakdelegatie op grote schaal mogelijk te maken dienen echter enkele belangrijke organisatorische veranderingen doorgevoerd te worden. Vooreerst moeten het takenpakket en de verantwoordelijkheden van de zorgverleners in eerste lijn grondig geanalyseerd worden. Vervolgens is er nood aan een aangepaste opleiding voor

het ondersteunend personeel, gebaseerd op hun takenpakket en de bijbehorende competenties. Tenslotte blijkt een aangepaste financiering onmisbaar om taakdelegatie in de praktijk mogelijk te maken. In dit onderzoek werd een globaal stappenplan uitgestippeld voor de tewerkstelling van een verpleegkundige in een huisartsenpraktijk. De concrete invulling hiervan hangt af van financi?le en structurele voorwaarden, de visie van de praktijk op gezondheidszorg en de individuele noden van de artsen.